

Kvartetten som spränger gränser

Det offentliga rummet och den moderna stadens framväxt förenar de fyra finalisterna i Stenpriset 2016. Hos alla är stenen både symbol för förnyelse och bärare av traditioner.

– Geografiskt representerar finalisterna hela Sverige, vilket understryker stenens historiska betydelse, säger juryordförande Kai Marklin.

Vinnaren presenteras i nästa nummer av Sten.

FOTO: JASON INGRAM

FOTO: ÅKE E:SON LINDMAN

1. STORA TORGET, BARKARBYSTADEN

LEVANDE MÖTESPLATS I NY STADSMILJÖ

Med stor omsorg har en levande centrumplats skapats för en ny stadsdel i ett utpräglad handelsområde, som nu görs om till stadsmiljö. Torget har gjorts till en tydlig ruta och getts en stram inramning där motivet hela tiden förändras genom årstidernas växlingar och dagens skiftningar. Den centrala torgytan har fått ett vackert och utmärkande golv i Bårarpsgnejs. Stenarbetena är genomgående väl valda, från stensort, till de valda dimensionerna och de skickligt lagda, varierade mönstersättningar som skapar liv utan förlorad helhetsverkan. Gestaltningen balanserar harmoniskt med sina tre huvudelement, den omöblerade torgytan, den lummiga trädningen och de långsträckta träbänkarna som ramar in torget. Den vattenspeglande drakskulpturen Dogfight med tillhörande drakägg i gnejs som gömms i grönskan lockar till besök och vistelse. Valet av den kraftfulla Bårarpsgnejsen, vars utseende förändras i olika ljus och mellan torr och blöt väderlek, blir en tydlig kontrast till den omkringliggande betongen och asfalten.

Landskapsarkitekt: Stefan Rummel.

Beställare: Järfälla kommun.

Stenleverantör: Emmaboda Granit.

Stenentreprenörer: Sveab, Permit.

2. STORA TORGET, VISBY

LEVANDE TORMILJÖ PÅ HISTORISK MARK

Med konsekvens och varsamhet har Stora Torget i Visby utvecklats till en självklar centrumplats, med hänsyn tagen till stadens status som världsarv. Genomförandet är lågmält och följsamt men likväl med inslag av accenter som skapar en viss samtida identitet. Torgets stora nivåskillnad har utnyttjats förtjänstfullt och ger platsen karaktär och dessutom en varierande upplevelse beroende på varifrån besökaren kommer. Enhetlighet har skapats genom att vissa av de horisontella ytorna på ett välfunnet sätt utformats som terrasser vilka reser sig ur det sluttande golvet. Gotländsk kalksten har en självklar plats i flera av torgets delar, tillsammans med den gatsten i granit som kunnat återanvändas och med stor omsorg lagts tillbaka i vackra mönster. En mängd händelser uppstår i torgets olika delar vilket lockar till såväl möten som stilla betraktande. Torgets gestaltade lamm i Norrvangekalksten och Brännhultsdiabas bjuder in till lek och korta möten. Vattenkonsten har utformats på ett elegant sätt genom de två rännorna *Stilla vatten* och *Strömmen*, som visar två olika temperament hos vatten. Bägge vattenspelen har fått generösa kanter att sitta eller ligga på.

Arkitekter/landskapsarkitekter: Sydväst arkitektur och landskap, Malmström Edström och ÅF Lighting.

Beställare: Region Gotland.

Stenleverantör: Slite Stenhuggeri, Emmaboda Granit.

Stenentreprenör: Nybergs Entreprenad genom Georg Arenvi.

3. STADSPARKEN, SKELLEFTEÅ

AMBITIÖS UPPRUTNING VID ÄLVENS KANT

I en relativt liten nordsvensk kommun har ett ambitiöst projekt genomförts. Syftet har varit att förädla och förnya den befintliga stadsparken, vackert belägen åt söder och älven. Övre delen av parken ligger på ett relativt horisontellt plan medan parkens fortsättning är en trappad brink ner mot vattnet, inte utan dramatik. Övre planet har behållit motivet av en klassisk stadspark med centralaxel, fontän och inramande alléträd.

Innanför denna symmetriska uppläggning har nya figurer, ytor, möbler och rum lagts till. Detaljarbetet är imponerande och tilläggningen har en stor precision. Om ytorna och formerna har genomgått en viss förenkling jämfört med den historiska parken, så har behandlingen av växtmaterialet snarast gjorts rikare med välkomponerade perenna planteringar och nya träd. Stenmaterialet är nordiskt och består av frikostigt dimensionerade inramningar av granit och en torgdel av skiffer, vilken har fått en elegant randning.

Arkitekt/landskapsarkitekt: Ulf Nordfjell, Cecilia Söderholm och Maria Grimmer, Ramböll Stockholm - Landskap och Plan.

Beställare: Tekniska nämnden, Skellefteå genom Zandra Nordin.

Stenentreprenör: NCC med underentreprenör Stenteknik.

4. UTBLICK/INSIKT, POSTHUSPLATSEN, MALMÖ

PLATSEN MELLAN HAV OCH STAD

Konstverket Utblick/Insikt kröner den centrala Posthusplatsen i Malmö och binder samman de nya stadsdelarna i Västra hamnen med den historiska stenstaden. Den mest iögonfallande delen av den tudelade skulpturen är den vertikala Utblick med sitt gigantiska elliptiska hål i svart diabas. Hålet riktar betraktarens öga mot hamnens inlopp och fyren, som i sin tur minner om stadens sjöfartshistoria. Stenarbetet har utförts med stort hantverkskunnande. De polerade ytorna kontrasterar mot den grovhuggna inramningen. Verket drar uppmärksamheten till sig och blir en plats för tankar och fantasi, förstärkt av den ekoeffekt som skapas i det elliptiska hålet. Den liggande delen av skulpturen, fontänen Insikt i svart diabas, utgör verkets andra del. En elegant och raffinerad spegelbild skapas på fontänens ovansida där vattnet rinner utmed den polerade ytan och ner i det kvadratiske fundamentet. Där lockas besökaren till kontakt med vattnet. De tre stenbänkarna i diabas utgör ytterligare en del. Här finns en naturlig plats för vila som knyter an till de omkringliggande, stenlagda delarna av Posthusplatsen.

Konstnär: Pål Svensson.

Beställare: Malmö stad i samarbete med Malmö förskönings- och planteringsförening.

Stenleverantör: Emmaboda Granit.

Stenentreprenör: Zaar Granit.